

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Ma pyzate policzki. Dużo drzemie. Je palcami. I jest obiektem olbrzymiego zainteresowania. Tai Shan to młoda panda wielka, a to sprawia, że nie jest, no cóż, jakimś pierwszym lepszym niedźwiedziem. Urodzony o 3.41 w sobotę 9 lipca 2005 roku w Smithsonian National Zoological Park w Waszyngtonie, Tai Shan jest pierwszym potomkiem Tian Tian i Mei Xiang – pary pand przywiezionych z Chin do Waszyngtonu w grudniu 2000 roku. W USA żyje jeszcze tylko osiem innych pand wielkich. (...) Utrzymanie ich kosztuje każde zoo średnio 2,6 miliona dolarów rocznie, wtedy, gdy nie ma młodych. (...)

Niewielka liczebność pand przyczynia się do ich atrakcyjności. Pandy są przerażająco rzadkie. Nawet inne sławne zagrożone wyginięciem ssaki – tygrysy, goryle, czarne nosorożce, słonie azjatyckie – przeważają je liczebnością zarówno w naturze, jak i w niewoli. Najnowszy chiński spis narodowy pand wielkich wykazał, że w urwistych górach prowincji Sichuan, Shaanxi i Gansu żyje 1590 tych czarno-białych niedźwiedzi. Takie dokładne dane budzą wątpliwości, zwłaszcza jeśli chodzi o trudny do wypatrzenia gatunek, który zamieszkuje izolowane, a często praktycznie niedostępne lasy górskie. Specjaliści w zakresie dzikiej przyrody szacują, że wielkość dzikiej populacji pand mieści się w zakresie od tysiąca do 2 tysięcy osobników. (...)

W każdym ogrodzie zoologicznym wypożyczeniu nowych pand lub narodzinom młodych towarzyszy wyraźny wzrost zainteresowania, jednakże tłumy nie przekładają się na korzyści. Nawet mimo agresywnej kampanii programów członkowskich pod hasłem „ratujmy pandy” i sklepów z pamiątkami sprzedających kubki, koszulki, układanki i zabawki pluszowe nawiązujące tematyką do pand, żadne zoo nie może zebrać dość dodatkowych pieniędzy, by zrównoważyć koszt utrzymania pand – nawet w przybliżeniu.

Dlaczego pandy są takie kosztowne? Być może są po prostu troszkę rozpieszczane. W ogrodach zoologicznych USA zwierzęta te dostają wszystko, co najlepsze: wzorcowe wybiegi monitorowane kamerami internetowymi przez 24 godziny na dobę, usługi oddanych opiekunów i weterynarzy, a także obfite zapasy świeżych bambusów do jedzenia, z dodatkiem marchwi, batatów i witaminizowanych herbatników, upieczonych specjalnie dla zwierząt liściożernych. Opiekunowie dodają nawet kawałki owoców do soku i wody, następnie mrożą tę mieszankę w duże „lody na patyku”, jako łakocie dla swych podopiecznych. Oddają też pandom do dyspozycji nieustannie zmieniający się asortyment plastikowych rurek, worków, piłek i innych zabawek do łamania, siłowania, rzucania i turłania. Ten rodzaj opieki kosztuje tysiące dolarów rocznie.

Tak więc milutki, śmieszny, hałaśliwy i cudowny Tai Shan jest czymś więcej niż tylko wabiącą tłumy czworonożną gwiazdą w czarno-białym garniturze niedźwiedzia.

Lynne Warren, Czarno-biała gwiazda. [w:] „National Geographic”, nr 7, lipiec 2006, s. 30-34.

1. Małego Tai Shan cechuje:

- A) nieufność wobec ludzi
 B) brązowa sierść
 C) podłużna mordka
 D) zamiłowanie do zabaw

2. Utrzymanie pand wielkich w ogrodach zoologicznych pochłania wiele pieniędzy, ponieważ zwierzęta te m.in.:

- A) domagają się luksusowych wybiegów
 B) żywią się drogimi potrawami mięsnymi
 C) wymagają stałego monitoringu
 D) potrzebują dobrze ogrzanych pomieszczeń

3. W tekście czytamy, że oprócz żywności opiekunowie starają się zapewnić pandom:

- A) odpowiednią tresurę
 B) codzienne kąpiele
 C) dobrą zabawę
 D) spokój i ciszę

4. Wobec danych chińskiego spisu narodowego pand wielkich autor artykułu wyraża:

- A) niedowierzanie
 B) zadowolenie
 C) zniecierpliwienie
 D) akceptację

5. Autor uważa, że nie można podać dokładnej liczby pand dzikich, ponieważ zwierzęta te:

- A) są bardzo ruchliwe
 B) żyją w trudno dostępnych miejscach
 C) wtapiają się barwą sierści w otoczenie
 D) są często zabierane do ogrodów zoologicznych

6. Ogrody zoologiczne uzyskują pieniądze na utrzymanie pand m.in. z:

- A) różnych fundacji
 B) sprzedaży pamiątek
 C) sprzedaży innych zwierząt
 D) wyrobu zabawek

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Prawidłowo nazwano przypadek rzeczownika w zdaniu:

- A) Poszedł tam ze swoim psem. - celownik
 B) Tam było dużo jabłek. - dopełniacz
 C) Pomogliśmy tej pani. - miejscownik
 D) Zjadła wszystkie cukierki. - mianownik

8. Prawidłowo nazwano osobę i liczbę czasownika w zdaniu:

- A) Wzięli nasze zeszyty. - 3. osoba l. pojedynczej
 B) Czy pojedziecie na wycieczkę? - 1. osoba l. mnogiej
 C) Zabraliśmy te rzeczy. - 2. osoba l. mnogiej
 D) Już przyszli do domu. - 3. osoba l. mnogiej

9. Przysłówka nie ma w zdaniu:

- A) Mieszkam daleko stąd.
 C) To był zły pomysł.

- B) Był bardzo pracowity.
 D) Spotkajmy się jutro.

10. Wyrażenie przymkowe zastosowano w zdaniu:

- A) Tam rosły palmy i baobaby.
 C) To nie jest mój zeszyt.

- B) Za wzgórzem rozciągała się polana.
 D) Znam kilka ładnych wierszy.

11. Odmienną częścią mowy jest:

- A) przymiotnik B) przyimek

- C) spójnik D) przysłówek

12. Tylko odmiennie wyrazy znajdują się w szeregu:

- A) zając, czekała, biały
 C) dom, szybko, uszyła

- B) biegł, ale, pod
 D) przez, dobry, na

13. Nieregularnie stopniuje się przymiotnik:

- A) pstrokaty B) przyjazny

- C) dobry D) czysty

14. Rodzinę wyrazów tworzą słowa:

- A) duży, średni, mały
 C) ręka, dłoń, palec

- B) słowo, słowik, stoik
 D) kwiat, kwiatek, kwietnik

15. Prawidłowo wskazano (podkreślono) końcówkę rzeczownika:

- A) za górami B) do wieczery

- C) o warunkach D) z koleżankami

16. Poprawnie mówimy:

- A) Wyschnęła na słońcu.
 C) Trzeba wziąć plecaki.

- B) Już ubrał sobie buty.
 D) Zdjęłem płaszcz.

III. LITERATURA

17. Prometeusz podarował ludziom:

- A) złoto B) wodę

- C) zboże D) ogień

18. Gdy Kora żegna swą matkę i schodzi do królestwa Hadesa, wówczas na ziemi:

- A) zamiera przyroda B) wybuchają wulkany C) rozkwitają kwiaty D) nastaje powódź

19. Mahdi żądał od Stasia Tarkowskiego („W pustyni i w puszczy”), aby:

- A) nauczył go strzelać
 C) wstąpił do jego armii

- B) zrzekł się swej wiary
 D) zapłacił za wolność

20. Gdy Nel zachorowała na febrę, wówczas Staś:

- A) wezwał pomoc
 C) szukał ratunku w obcym obozie

- B) leczył ją ziołami
 D) oddał się w ręce Smaina

21. Gdy dzieci rozmawiały z bobrami („Opowieści z Narnii”), wówczas okazało się, że:

- A) Biała Czarownica oddała władzę Aslanowi
 C) Biała Czarownica porwała Łucję

- B) bobry sprzyjają Białej Czarownicy
 D) Edmund zdradził rodzeństwo

22. Podczas pikniku Tomek i Becky („Przygody Tomka Sawyera”) zgubili się:

- A) w gęstym lesie B) w jaskiniach

- C) na cmentarzu D) w wielkim zamku

23. Z pływającej wyspy do swego domu w Anglii tytułowy bohater książki pt. „Podróże doktora Dolittle” powrócił w:

- A) królewskiej łodzi B) skorupie ślimaka

- C) brzuchu wieloryba D) rybackiej sieci

24. W książce pt. „Wspomnienia niebieskiego mundurka” czytamy o tym, że klasa nazwała jednego z kolegów „Zabaculem”, ponieważ:

- A) miał trudne do wymówienia nazwisko
 C) zapomniał swego nazwiska

- B) nie był Polakiem
 D) to było jego ulubione słówko

25. Potworem z komnaty tajemnic (w książce pt. „Harry Potter i komnata tajemnic”) był:

- A) smok o trzech głowach
 C) bazyliżek o cielsku węża

- B) duch bezwzględnego mordercy
 D) wielki, włochaty pająk

26. W powieści pt. „Harry Potter i komnata tajemnic” o zdarzeniach opowiada:

- A) narrator
 C) autorka Joanne K. Rowling

- B) osoba mówiąca
 D) jeden z bohaterów